

Werke und Tage

- [1] μοῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
[2] δεῦτε Δί' ἐννέπετε, σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
[3] ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
[4] ὥητοί τ' ἄρρητοί τε Διός μεγάλοιο ἔκητι.
[5] ὁέα μὲν γὰρ βριάσει, ὁέα δὲ βριάσοντα χαλέπτει,
[6] ὁεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄνδηλον ἀέξει,
[7] ὁεῖα δέ τ' ιθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
[8] Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, δος ὑπέρτατα δώματα ναίει.
[9] κλῦθι ἴδων ἀίων τε, δίκη δ' ίθυνε θέμιστας
[10] τύνη· ἔγω δέ κε Πέρση ἐτήτυμα μυθησαίμην.
[11] οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην Ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
[12] εἰσὶ δύω· τὴν μέν Κεφαληνίας νοήσας,
[13] ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
[14] ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
[15] σχετλίη· οὕ τις τὴν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
[16] ἀθανάτων βουλήσιν Ἐρίν τιμῶσι βαρεῖαν.
[17] τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νῦξ ἐρεβευνή,
[18] θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
[19] γαίης τ' ἐν ρίζησι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνων·
[20] ἡ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὁμῶς ἐπὶ ἔργον ἐγείρει·
[21] εἰς ἔτερον γάρ τίς τε ἵδεν ἔργοιο χατίζων
[22] πλούσιον, δος σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἡδὲ φυτεύειν
[23] οἴκον τ' εὗ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
[24] εἰς ἄφενος σπεύδοντες· ἀγαθὴ δ' Ἐρίς ἡδε βροτοῖσιν.
[25] καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων,
[26] καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῶ,
[27] ὡς Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ,
[28] μηδέ σ' Ἐρίς κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
[29] νείκε' ὀπιπεύοντ' ἀγορῆς ἐπακουὸν ἔοντα.
[30] ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων
[31] ὥτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπητεανὸς κατάκειται
[32] ὥραιος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν.
[33] τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
[34] κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
[35] ὥδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νείκος
[36] ιθείησι δίκης, αἱ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
[37] ἡδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἄλλα τε πολλὰ
[38] ἀρπάζων ἐφόρεις μέγα κυδαίνων βασιλῆας
[39] δωροφάγους, οἵ τήνδε δίκην ἔθέλουσι δικάσσαι.
[40] νήπιοι, οὐδὲ ισασιν ὅσω πλέον ἡμισυ παντὸς
[41] οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
[42] κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.
[43] ρηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡματι ἔργασσαι,
[44] ὥστε σε κείς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἔοντα·
[45] αἴψα κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
[46] ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
[47] ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶ ἥσιν,
[48] ὅττι μιν ἔξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης·
[49] τούνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά,
[50] κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὔτις ἔνς πάϊς Ιαπετοῖο
[51] ἔκλεψε' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
[52] ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθῶν Δία τερπικέραυνον.
[53] τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
[54] "Ιαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδῶς,
[55] χαίρεις πῦρ κλέψας καὶ ἐμάς φρένας ἡτεροπεύσας,
[56] σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν.
[57] τοῖς δ' ἔγω ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ὡς κεν ἄπαντες
[58] τέρπωνται κατὰ θυμὸν ἐδον κακὸν ἀμφαγαπῶντες."
[59] ὡς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
[60] "Ηφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
[61] γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν

- [62] καὶ σθένος, ἀθανάτης δὲ θεῆς εἰς ὥπα ἔίσκειν
[63] παρθενικῆς καλὸν εἴδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
[64] ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἴστὸν ὑφαίνειν.
[65] καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῆ χρυσέν Άφροδίτην
[66] καὶ πόθον ἀργαλέον καὶ γυιοβόρους μελεδώνας·
[67] ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[68] Ἐρμείην ἡνωγε, διάκτορον ἀργεῖφόντην.
[69] ὃς ἔφατ', οἱ δ' ἐπίθυντο Διὺς Κρονίωνι ἄνακτι
[70] αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσει κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
[71] παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω διὰ βουλάς·
[72] ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
[73] ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθώ
[74] ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροί· ἀμφὶ δὲ τήν γε
[75] Ὄραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσι εἰαρινοῖσιν.
[76] πάντα δέ οἱ χροὶ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη·
[77] ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος ἀργεῖφόντης
[78] ψεύδεά θ' αἰμαλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[79] τεῦξε Διὸς βουλῆσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
[80] θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὄνόμην δὲ τήνδε γυναικα
[81] Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὄλυμπια δώματ' ἔχοντες
[82] δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
[83] αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμῆχανον ἔξετέλεσσεν,
[84] εἰς Ἐπιμηθέα πέμπει πατὴρ κλυτὸν ἀργεῖφόντην
[85] δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
[86] ἐφράσαθ' ὃς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς μή ποτε δῶρον
[87] δέξασθαι πάρ Ζηνὸς Ὄλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
[88] ἔξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται·
[89] αὐτὰρ δὲ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εῖχ', ἐνόησε.
[90] πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
[91] νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
[92] νούσων τ' ἀργαλέων, αἱ τ' ἀνδράσι κήρας ἔδωκαν.
[93] αἷψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
[94] ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσσα
[95] ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
[96] μούνη δ' αὐτόθι Ελπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
[97] ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν οὐδὲ θύραζε
[98] ἔξεπτη· πρόσθθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο
[99] αἰγιόχους βουλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[100] ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται·
[101] πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·
[102] νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη, αἱ δ' ἐπὶ νυκτὶ
[103] αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
[104] σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἔξείλετο μητίετα Ζεύς.
[105] οὕτως οὕ τι πη ἔστι Διὸς νόον ἔξαλέασθαι.
[106] εἰ δ' ἐθέλεις, ἔτερόν τοι ἔγῳ λόγον ἐκκορυφώσω
[107] εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
[108] ὃς ὄμόθεν γεγάσαι θεοὶ θνητοί τ' ἀνθρωποι.
[109] χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
[110] ἀθάνατοι ποίησαν Ὄλυμπια δώματ' ἔχοντες.
[111] οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἥσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν.
[112] ὥστε θεοὶ δ' ἔζωντον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[113] νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ οἰζύος, οὐδέ τι δειλὸν
[114] γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὄμοιοι
[115] τέρποντ' ἐν θαλίσι, κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων.
[116] θυησκον δ' ὕσθ' ὑπνῷ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα^{τοι}
[117] τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἐφερε ζείδωρος ἄρουρα
[118] αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ^{τοι}
[119] ἥσυχοι ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
[120] αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[121] τοὶ μὲν δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν
[122] ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θυητῶν ἀνθρώπων,
[123] οἱ δὲ φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[124] ἡέρα ἐσσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἰαν,
[125] πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔσχον.
[126] δεύτερον αὗτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν

- [127] ἀργύρεον ποίησαν Ὄλυμπια δῶματ' ἔχοντες,
[128] χρυσέων οὕτε φυῆν ἐναλίγκιον οὕτε νόημα·
[129] ἀλλ' ἐκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῆ
[130] ἐτρέφετ' ἀτάλλων, μέγα νήπιος, ὃς ἐνὶ σίκω·
[131] ἀλλ' ὅτε ἄρ' ἡβῆσαι τε καὶ ἡβῆς μέτρον ἵκοιτο,
[132] παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἀλγε' ἔχοντες
[133] ἀφραδίης· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλου οὐκ ἐδύναντο
[134] ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδὲ ἀθανάτους θεραπεύειν
[135] ἥθελον οὐδὲ ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
[136] ἡ Θέμις ἀνθρώποις κατὰ ἡθεα. τοὺς μὲν ἐπειτα
[137] Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος, οὕνεκα τιμᾶς
[138] οὐκ ἐδίδον μακάρεσσι θεοῖς οὐλὴν Ὄλυμπον ἔχουσιν.
[139] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[140] τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θυντοὶ καλέονται,
[141] δεύτεροι, ἀλλ' ἐμπῆς τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
[142] Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
[143] χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέω οὐδὲν ὁμοῖον,
[144] ἐκ μελιᾶν, δεινού τε καὶ ὕβριμον· οἵσιν Ἀρηός
[145] ἔργ' ἐμελε στονόνεντα καὶ ὕβριες, οὐδέ τι σῖτον
[146] ἡσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν.
[147] ἀπλαστοὶ μεγάλη δὲ βίη καὶ χείρες ἄσπτοι
[148] ἐξ ὕμινων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
[149] τῶν δ' ἡν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἴκοι,
[150] χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
[151] καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρησι δαμέντες
[152] βῆσαν ἐς εύρωντα δόμον κριεροῦ Αΐδαο,
[153] νώνυμνοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἔόντας
[154] εἴλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἐλιπον φάος ηελίοιο.
[155] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
[156] αὐτὶς ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
[157] Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιότερον καὶ ἄρειον,
[158] ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οὐλὴν καλέονται
[159] ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
[160] καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
[161] τοὺς μὲν ύφ' ἐπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμῆδι γαίη,
[162] ὥλεσε μαρναμένους μήλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο,
[163] τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
[164] ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἐλένης ἔνεκ' ἥγκομοιο.
[165] ἐνθ' ἡ τοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε
[166] τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἡθε' ὀπάσσας
[167] Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
[168] καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[169] ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ωκεανὸν βαθυδίνην,
[170] ὄλβιοι ἡρωες, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
[171] τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[172] μηκέτ' ἐπειτ' ὠφελον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
[173] ἀνδράσιν, ἀλλ' ἡ πρόσθε θανεῖν ἡ ἐπειτα γενέσθαι.
[174] νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἥμαρ
[175] παύσονται καμάτου καὶ οἰζύος οὐδέ τι νύκτωρ
[176] φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
[177] ἀλλ' ἐμπῆς καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
[178] Ζεὺς δ' ὄλεσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
[179] εὗτ' ἀν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
[180] οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος οὐδέ τι παῖδες
[181] οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκω καὶ ἐταίρος ἐταίρω,
[182] οὐδὲ κασίγυητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
[183] αἴψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας·
[184] μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἐπεσσι,
[185] σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἴ γε
[186] γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν·
[187] χειροδίκαι· ἔτερος δ' ἔτέρου πόλιν ἔξαλαπάξει·
[188] οὐδέ τις εὔόρκου χάρις ἔσσεται οὐδὲ δικαίου
[189] οὐδὲ ἀγαθοῦ, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
[190] ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ· καὶ αἰδῶς
[191] οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα

- [192] μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὁμεῖται.
- [193] ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὄιζυροῖσιν ἄπασι
- [194] δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγερώπης.
- [195] καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπὸν ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
- [196] λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν
- [197] ἀθανάτων μετὰ φύλον ἵτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
- [198] Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
- [199] θυητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
- [200] νῦν δ' αἴνον βασιλεῦσιν ἔρεω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς·
- [201] ὡδ' Ἱρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
- [202] ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὄνυχεσσι μεμαρπώς.
- [203] ἦ δ' ἐλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὄνυχεσσι,
- [204] μύρετο· τὴν δὲ γ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπεν·
- [205] "δαιμονίη, τί λέληκας ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·
- [206] τῇ δὲ εἰς ἦ σ' ἀν ἐγώ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἔοῦσαν·
- [207] δεῖπνον δ', αἱ κ' ἐθέλω, ποιήσομαι ἡὲ μεθήσω.
- [208] ἄφρων δ', ὃς κ' ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.
- [209] νίκης τε στέρεται πρὸς τ' αἰσχεσιν ἄλγεα πάσχει."
- [210] ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης Ἱρηξ, τανυσίπτερος ὅρνις.
- [211] ὡς Πέρση, σὺ δὲ ἄκουε δίκης μηδ' ὕβριν ὅφελε·
- [212] ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
- [213] ῥηϊδίως φερέμειν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς
- [214] ἐγκύρσας ἄτησιν· ὄδος δὲ ἐτέρηφι παρελθεῖν
- [215] κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δὲ ὑπὲρ ὕβριος ἵσχει
- [216] ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
- [217] αὐτίκα γάρ τρέχει Ὄρκος ἄμα σκολιῆσι δίκησιν·
- [218] τῆς δὲ Δίκης ρόθος ἐλκομένης ἦ κ' ἄνδρες ἄγωσι
- [219] δωροφάγοι, σκολιῆς δὲ δίκης κρίνωσι θέμιστας·
- [220] ἦ δὲ ἔπειται κλαίουσα πόλιν καὶ ἥθεα λαῶν,
- [221] ἡέρα ἐσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
- [222] οἵ τέ μιν ἐξελάσωσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
- [223] οἱ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
- [224] ιθείας καὶ μῆ τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
- [225] τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δὲ ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
- [226] εἰρήνη δὲ ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδὲ ποτ' αὐτοῖς
- [227] ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εύρυοπα Ζεύς·
- [228] οὐδὲ ποτ' ιθυδίκησι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ
- [229] οὐδὲ ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
- [230] τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὕρεσι δὲ δρῦς
- [231] ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
- [232] εἰροπόκοι δὲ διεις μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
- [233] τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι·
- [234] θάλλουσιν δὲ ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδὲ ἐπὶ νηῶν
- [235] νίσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
- [236] οἵ δὲ ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
- [237] τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εύρυοπα Ζεύς.
- [238] πολλάκι καὶ δύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
- [239] ὅστις ἀλιτραίνη καὶ ἀτάσθαλα μηχανάσται.
- [240] τοῖσιν δὲ οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
- [241] λιμὸν ὄμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
- [242] οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἴκοι
- [243] Ζηνὸς φραδμοσύνησιν Ὀλυμπίου· ἄλλοτε δὲ αὔτε
- [244] ἦ τῶν γε στρατὸν εύρυν ἀπώλεσεν ἦ δὲ γε τεῖχος
- [245] ἦ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῶν.
- [246] ὡς βασιλῆς, ύμεις δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
- [247] τήνδε δίκην· ἐγγὺς γάρ ἐν ἀνθρώποισιν ἔόντες
- [248] ἀθάνατοι φράζονται δόσοι σκολιῆσι δίκησιν
- [249] ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
- [250] τρίς γάρ μύριοί είσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
- [251] ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θυητῶν ἀνθρώπων,
- [252] οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
- [253] ἡέρα ἐσσαμένοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἴαν.
- [254] ή δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυΐα,
- [255] κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἱ Ὀλυμπὸν ἔχουσιν,
- [256] καί ῥ' ὀπότ' ἂν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὄνοτάζων,

- [257] αὐτίκα πάρ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
[258] γηρύετ' ἀνθρώπινον ἀδίκων νόσον, ὅφρ' ἀποτείση
[259] δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων οἱ λυγρὰ νοεῦντες
[260] ἄλλη παρκλίνωσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.
[261] ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆς, ιθύνετε μύθους,
[262] δωροφάγοι, σκολιέων δὲ δικέων ἐπὶ πάγχῳ λάθεσθ
[263] οἴ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλω κακὰ τεύχων,
[264] ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστῃ.
[265] πάντα ίδων Διὸς ὄφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας
[266] καὶ νυ τάδ', αἴ κ' ἔθέλησ', ἐπιδέρκεται, οὐδέ εἰ λήθει
[267] οἶην δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἔέργει.
[268] νῦν δὴ ἐγὼ μῆτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
[269] εἴην μῆτ' ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
[270] ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἔξει.
[271] ἄλλὰ τά γ' οὕπω ἔολπα τελεῖν Δία μητιόεντα.
[272] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσι
[273] καὶ νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
[274] τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
[275] ἰχθύσι μὲν καὶ θηροὶ καὶ οἰωνοῖς πετενοῖς
[276] ἔσθειν ἄλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἔστι μετ' αὐτοῖς.
[277] ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἡ πολλὸν ἀρίστη
[278] γίνεται· εἰ γάρ τίς κ' ἔθέλῃ τὰ δίκαια ἀγορεῦσαι
[279] γινώσκων, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὑρύοπα Ζεύς·
[280] δος δέ κε μαρτυρίησιν ἐκών ἐπίορκον ὁμόσσας
[281] ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀασθῇ,
[282] τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται.
[283] ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
[284] σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἑρέω, μέγα νήπιε Πέρση·
[285] τὴν μέν τοι κακότητα καὶ ίλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
[286] ρήϊδίως· λείη μὲν ὄδος, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
[287] τῆς δ' ἀρετῆς ίδρωτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
[288] ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὅρθιος οἷμος ἐς αὐτὴν
[289] καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπήν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
[290] ρήϊδή δὴ ἐπειτα πέλει, χαλεπή περ ἔοῦσα.
[291] οὗτος μὲν πανάριστος, δος αὐτῷ πάντα νοήσει
[292] φρασσάμενος τά κ' ἐπειτα καὶ ἐς τέλος ἥσιν ἀμείνω·
[293] ἐσθλὸς δ' αὖ κάκεῖνος δος εῦ εἰπόντι πίθηται·
[294] δος δέ κε μῆτ' αὐτῷ νοέη μῆτ' ἄλλου ἀκούων
[295] ἐν θυμῷ βάλληται, δο αὔτ' ἀχρήιος ἀνὴρ.
[296] ἄλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
[297] ἐργάζευ, Πέρση, δῖον γένος, ὅφρα σε Λιμὸς
[298] ἔχθαίρη, φιλέη δέ σ' ἔϋστέφανος Δημήτηρ
[299] αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πιμπλῆσι καλιήν·
[300] Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί·
[301] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες δος κεν ἀεργὸς
[302] ζώη, κηφήνεσσι κοθούροις εἰκελος ὄργην,
[303] οἴ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ
[304] ἔσθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
[305] ὃς κε τοι ὠραίουβιότου πλήθωσι καλιαί.
[306] ἔξ ἔργων δ' ἀνδρες πολύμηλοι τ' ἀφνειοί τε,
[307] καὶ τ' ἔργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
[308] ἔσσεαι ἡδὲ βροτοῖς· μάλα γάρ στυγέουσιν ἀεργούς.
[309] ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
[310] εἰ δέ κεν ἔργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
[311] πλούτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
[312] δαίμονι δ' οἴος ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
[313] εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
[314] ἐς ἔργον τρέψας μελετᾶς βίου, ὃς σε κελεύω.
[315] αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[316] αἰδῶς, ἡ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἡδ' ὄνινησιν·
[317] αἰδῶς τοι πρὸς ἀνολβίη, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ.
[318] χρήματα δ' οὐχ ἀρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω·
[319] εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίη μέγαν ὄλβον ἔληται,
[320] ἡ ὅ γ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσεται, οἴα τε πολλὰ
[321] γίνεται, εὗτ' ἀν δὴ κέρδος νόσον ἔξαπατήσῃ

- [322] ἀνθρώπων, αἰδὼ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάζῃ,
[323] ρεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἴκον
[324] ἀνέρι τῷ, παύρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὅλβος ὀπηδεῖ.
[325] ισονον δ' ὃς θ' ἵκέτην ὃς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει,
[326] ὃς τε κασιγνήτοιο ἔοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνη
[327] κρυπταδίης εύνης ἀλόχου, παρακαίρια ρέζων,
[328] ὃς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνητ' ὄρφανὰ τέκνα,
[329] ὃς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῶ
[330] νεικείη χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
[331] τῷ δ' ἡ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐξ δὲ τελευτὴν
[332] ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
[333] ἄλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν.
[334] κὰδ δύναμιν δ' ἔρδειν ιέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
[335] ἀγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν.
[336] ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσι τε ἰλάσκεσθαι,
[337] ἡμὲν δτ' εύνάζῃ καὶ δτ' ἀν φάος ιερὸν ἔλθη,
[338] ὡς κέ τοι Ἰλασιν κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
[339] ὄφρ' ἄλλων ὧνη κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
[340] τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαίτα καλεῖν, τὸν δ' ἔχθρὸν ἔᾶσαι·
[341] τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν δστις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
[342] εὶ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγκάμιον ἄλλο γένηται,
[343] γείτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
[344] πήμα κακὸς γείτων, δσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
[345] ἔμμορέ τοι τιμῆς δς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ·
[346] οὐδ' ἀν βοῦς ἀπόλοιτ', εὶ μὴ γείτων κακὸς εῖη.
[347] εῦ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εῦ δ' ἀποδοῦναι,
[348] αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώιον αἱ κε δύνηαι,
[349] ὡς ἀν χρηίζων καὶ ἐς ὑστερὸν ἄρκιον εὔρης.
[350] μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἵσ' ἄτησι.
[351] τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
[352] καὶ δόμεν δς κεν δῷ καὶ μὴ δόμεν δς κεν μὴ δῷ·
[353] δώτη μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὐ τις ἔδωκεν·
[354] δῶς ἀγαθή, ἄρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα·
[355] δς μὲν γάρ κεν ἀνήρ ἐθέλων, δ γε καὶ μέγα, δῶῃ,
[356] χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται δν κατὰ θυμόν·
[357] δς δὲ κεν αὐτὸς ἔληται ἀναιδείηφι πιθήσας,
[358] καὶ τε σμικρὸν ἔόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἥτορ.
[359] εὶ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο
[360] καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο·
[361] δς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, δ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν.
[362] οὐδὲ τό γ' εἰν οἴκω κατακείμενον ἀνέρα κήδει·
[363] οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν.
[364] ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πήμα δὲ θυμῷ
[365] χρηίζειν ἀπεόντος· ἄ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
[366] ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
[367] μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδῶ.
[368] μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ είρημένος ἄρκιος ἔστω·
[369] καὶ τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι·
[370] πίστεις δ' ἄρα ὄμῶς καὶ ἀπιστίαι ὠλεσσαν ἄνδρας.
[371] μηδὲ γυνὴ σε νόον πυγοστόλος ἔξαπατάτω
[372] αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν·
[373] δς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' δ γε φιλήτησιν.
[374] μουνογενῆς δὲ πάϊς εἴη πατρώϊον οἴκον
[375] φερβέμεν· ὡς γάρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισιν·
[376] γηραιός δὲ θάνοι ἔτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
[377] ρεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἀσπετον ὅλβον·
[378] πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
[379] σοὶ δ' εὶ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶ σῆσιν,
[380] ὕδ' ἔρδειν, καὶ ἔργον ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
[381] Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
[382] ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.
[383] αἱ δή τοι νύκτας τε καὶ ἡματα τεσσαράκοντα
[384] κεκρύφαται, αὕτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
[385] φαίνονται τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου.
[386] οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος οἵ τε θαλάσσης

- [387] ἐγγύθι ναιετάουσ' οὶ τ' ἄγκεα βησσήεντα
[388] πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον,
[389] ναίουσιν· γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βωτεῖν,
[390] γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ̄ χ' ὥρια πάντ' ἐθέλησθα
[391] ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὡς τοι ἔκαστα
[392] ὥρι' ἀέξηται, μή πως τὰ μέταζε χατίζων
[393] πτώσης ἀλλοτρίους οίκους καὶ μηδὲν ἀνύσσης.
[394] ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἥλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω
[395] οὐδ' ἐπιμετρήσω· ἔργαζευ, νήπιε Πέρση,
[396] ἔργα τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
[397] μή ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων
[398] ζητεύης βίστον κατὰ γείτουνας, οἰ̄ δ' ἀμελῶσιν.
[399] δίς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι· ἦν δ' ἔτι λυπῆς,
[400] χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις,
[401] ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπένων νομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
[402] φράζεσθαι χρεῖων τε λύσιν λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
[403] οἴκον μὲν πρώτιστα γυναικά τε βοῦν τ' ἀροτῆρα,
[404] κτητήν, οὐ γαμετήν, ἥτις καὶ βουσὶν ἔποιτο,
[405] χρήματα δ' εἰν οἰκῷ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι,
[406] μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, δὲ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾶ,
[407] ἡ δ' ὥρη παραμείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
[408] μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τε ἔνηφι·
[409] οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιὴν
[410] οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὄφέλλει·
[411] αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτησι παλαίει.
[412] ἥμος δὴ λήγει μένος ὁξέος ἡελίοιο
[413] καύματος ἰδαλίμου, μετοπωριυὸν ὄμβρήσαντος
[414] Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρῶς
[415] πολλὸν ἐλαφρότερος· δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστὴρ
[416] βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
[417] ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ·
[418] τῆμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
[419] ὅλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
[420] τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥρια ἔργα·
[421] ὄλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὑπερον δὲ τρίπηχυν,
[422] ἄξονα δ' ἐπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὕτω·
[423] εἰ δέ κεν ὄκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο.
[424] τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ,
[425] πόλλ' ἐπικαμπύλα κἄλα· φέρειν δὲ γύην, ὅτ' ἀν εὔρης,
[426] εἰς οἴκον, κατ' ὅρος διζήμενος ἡ κατ' ἄρουραν,
[427] πρίνινον· δὲς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὄχυρώτατός ἔστιν,
[428] εὗτ' ἀν Ἀθηναίης δμῶος ἐν ἐλύματι πήξας
[429] γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἴστοβοῇ.
[430] δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἴκον,
[431] αὐτόγυον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λώιον οὕτω·
[432] εἴ̄ χ' ἔτερον γ' ἄξαις, ἔτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
[433] δάφνης δ' ἡ πτελέης ἀκιώτατοι ἴστοβοῆς.
[434] δρυὸς ἔλυμα, πρίνοι δὲ γύην. βόε δ' ἐνναετήρω
[435] ἄρσενε κεκτῆσθαι· τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
[436] ἥβης μέτρον ἔχοντε· τῷ ἔργαζεσθαι ἀρίστῳ.
[437] οὐκ ἀν τῷ γ' ἐρίσαντε ἐν αὐλακὶ κὰμ μὲν ἄροτρον
[438] ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
[439] τοῖς δ' ἄμα τεσσαρακονταετής αἰζηὸς ἔποιτο
[440] ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
[441] ὃς κ' ἔργου μελετῶν ιθεῖν αύλακ' ἐλαύνοι,
[442] μηκέτι παπταίνων μεθ' ὄμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
[443] θυμὸν ἔχων· τοῦ δ' οὐ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
[444] σπέρματα δάσσασθαι καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι·
[445] κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὄμήλικας ἐπτοίηται.
[446] φράζεσθαι δ', εὗτ' ἀν γεράνου φωνὴν ἐπακούσης
[447] ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης,
[448] ἡ τ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην
[449] δεικνύει ὄμβρηροῦ, κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω·
[450] δὴ τότε χορτάζειν ἐλικας βόας ἔνδον ἔόντας·

[451] ρήϊδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν· "βόε δὸς καὶ ἄμαξαν· "

"

[452] ρήϊδιον δ' ἀπανήνασθαι· "πάρα δ' ἔργα βόεσσιν."

[453] φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πῆξασθαι ἄμαξαν·

[454] νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδ· ἐκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,

[455] τῶν πρόσθεν μελέτην ἔχεμεν οἰκήια θέσθαι.

[456] εὔτ' ἀν δὴ πρώτιστ' ἄροτος θυητοῖσι φανῆη,

[457] δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι, ὅμως διμῶές τε καὶ αὐτός,

[458] αὕην καὶ διερήν ἀρόων ἀρότοιο καθ' ὥρην,

[459] πρῶι μάλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.

[460] ἔσπι πολεῖν· Θέρεος δὲ νεωμένη οὐ σ' ἀπατήσει·

[461] νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.

[462] νειὸς ἀλεξιάρη παίδων εὔκηλήτειρα.

[463] εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίᾳ Δημήτερί θ' ἀγνῆ

[464] ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ιερὸν ἀκτήν,

[465] ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρότου, ὅτ' ἀν ἄκρον ἔχετλης

[466] χειρὶ λαβών ὅρπηκι βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι

[467] ἔνδρυον ἐλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὅπισθε

[468] διμῶς ἔχων μακέλην πόνον ὄρνιθεσσι τιθείη

[469] σπέρμα κατακρύπτων· εύθημοσσύνη γὰρ ἀρίστη

[470] θυητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσσύνη δὲ κακίστη.

[471] ὥδε κεν ἀδροσσύνη στάχυες νεύοιεν ἔραζε,

[472] εἰ τέλος αὐτὸς ὅπισθεν Ὄλύμπιος ἐσθλὸν ὄπαζοι,

[473] ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια, καὶ σε ἔολπα

[474] γηθήσειν βιότου αἱρεύμενον ἔνδον ἔόντος.

[475] εὐοχθέων δ' ἵξαι πολιὸν ἕαρ οὐδὲ πρὸς ἄλλους

[476] αὐγάσσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.

[477] εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπῆς ἀρόως χθόνα δῖαν,

[478] ἥμενος ἀμήσεις ὄλιγον περὶ χειρὸς ἔέργων,

[479] ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων,

[480] οἴσεις δ' ἐν φορμῷ παῦροι δέ σε θηήσονται.

[481] ἄλλοτε δ' ἄλλοιος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,

[482] ἀργαλέος δ' ἀνδρεσσι καταθητοῖσι νοήσαι.

[483] εἰ δῆ κ' ὅψ' ἀρόσης, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη·

[484] ἥμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι

[485] τὸ πρῶτον, τέρπει δὲ βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,

[486] τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτῳ ἥματι μηδ' ἀπολήγοι,

[487] μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὄπλην μήτ' ἀπολείπων·

[488] οὔτω κ' ὄψαρότης πρωηρότη ίσοφαρίζοι.

[489] ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι

[490] μήτ' ἕαρ γινόμενον πολιὸν μήθ' ὄριος ὅμβρος.

[491] πάρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην

[492] ὥρῃ χειμερίη, ὀπότε κρύος ἀνέρα ἔργων

[493] ἴσχάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἴκον ὄφέλλοι,

[494] μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ

[495] σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζης.

[496] πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,

[497] χρηίζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.

[498] ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,

[499] ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.

[500] δείκνυε δὲ διμώεσσι θέρευς ἔτι μέσσου ἔόντος·

[501] "οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς."

[502] μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἥματα, βουδόρα πάντα,

[503] τοῦτον ἀλεύασθαι καὶ πηγάδας, αἱ τ' ἐπὶ γαῖαν

[504] πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,

[505] ὃς τε διὰ Θρήκης ἱπποτρόφου εὐρέι πόντω

[506] ἐμπνεύσας ὥρινε, μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὥλη·

[507] πολλὰ δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας

[508] οὔρεος ἐν βήσσης πιλνᾶ χθονὶ πουλυβοτείρη

[509] ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοῶ τότε νήριτος ὥλη·

[510] θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο·

[511] τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιου· ἀλλά νυ καὶ τῶν

[512] ψυχρὸς ἐών διάησι δασυστέρων περ ἔόντων·

[513] καί τε διὰ ρίνοῦ βοὸς ἔρχεται οὐδέ μιν ἵσχει,

[514] καὶ τε δι' αἰγὰ ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὕτι,
[515] οὔνεκ' ἐπηταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησι
[516] ἵς ἀνέμου Βορέω· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησιν
[517] καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροος οὐ διάησιν,
[518] ἡ τε δόμων ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμινει,
[519] οὕπω ἔργα ίδυια πολυχρύσου Αφροδίτης,
[520] εὖ τε λοεσσαμένη τέρενα χρόα καὶ λίπ' ἐλαίω
[521] χρισαμένη μυχίη καταλέξεται ἔνδοθι οίκου,
[522] ἡματὶ χειμερίᾳ, ὅτ' ἀνόστεος δὸν πόδα τένδει
[523] ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἥθεσι λευγαλέοισιν·
[524] οὐ γάρ οἱ ἡέλιος δείκνυν νομὸν ὀρμηθῆναι,
[525] ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
[526] στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει.
[527] καὶ τότε δὴ κεραὸι καὶ νήκεροι ὑληκοῖται
[528] λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρία βησσήεντα,
[529] φεύγουσιν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
[530] οἱ σκέπτα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι
[531] κὰκ γλάφυ πετρήνεν· τότε δὴ τρίποδι βροτοὶ ίσοι,
[532] οὐ τ' ἐπὶ νῶτα ἔσαγε, κάρῃ δ' εἰς οῦδας ὄραται.
[533] τῷ ἕκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
[534] καὶ τότε ἔσσασθαι ἔρυμα χρόδις, ὡς σε κελεύω,
[535] χλαῖνάν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·
[536] στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσσασθαι·
[537] τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
[538] μηδ' ὄρθαι φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα·
[539] ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοδὶς ἵψι κταμένοιο
[540] ἄρμενα δῆσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας·
[541] πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπότ' ἂν κρύος ὥριον ἔλθῃ,
[542] δέρματα συρράπτειν νεύρων βοδίς, ὅφρ' ἐπὶ νῶτῳ
[543] ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην· κεφαλῆφι δ' ὑπερθεν
[544] πῖλον ἔχειν ἀσκητόν, ἵν' οὐσατα μὴ καταδεύη.
[545] ψυχρὴ γάρ τ' ἡώς πέλεται Βορέαο πεσόντος,
[546] ἡώος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' ούρανοῦ ἀστερόεντος
[547] ἀήρ πυροφόροις τέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις,
[548] ὃς τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,
[549] ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλη,
[550] ἄλλοτε μέν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' ἄησι,
[551] πυκνὰ Θρηϊκίου Βορέω νέφεα κλονέοντος.
[552] τὸν φθάμενος ἔργον τελέσας οίκονδε νέεσθαι,
[553] μὴ ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
[554] χρῶτα δὲ μυδαλέον θήη κατά θ' εἴματα δεύση·
[555] ἀλλ' ὑπαλεύασθαι· μεὶς γὰρ χαλεπώτατος οὔτος,
[556] χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
[557] τῆμος τώμισυ βουσίν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
[558] ἄρμαλιῆς· μακρὰν γὰρ ἐπίρροθοι εύφρόναι εἰσίν.
[559] ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
[560] ισοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἡματα, εἰς δὲ κεν αὔτις
[561] γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκη.
[562] εὗτ' ἂν δ' ἔξηκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο
[563] χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡματα, δή ρα τότ' ἀστήρ
[564] Ἄρκτοῦρος προλιπῶν ιερὸν ρόσον Ωκεανοῖο
[565] πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος.
[566] τὸν δὲ μέτ' ὄρθιογόη Πανδιονὺς ὥρτο χελιδῶν
[567] ἐς φάος ἀνθρώποις ἔσαρος νέον ισταμένοιο·
[568] τὴν φθάμενος οἴνας περιταμνέμεν· ὡς γὰρ ἄμεινον.
[569] ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἀμ φυτὰ βαίνῃ
[570] Πληγάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος ούκετι οἰνέων,
[571] ἀλλ' ἄρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν·
[572] φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους καὶ ἐπ' ἡόα κοῖτον
[573] ὥρη ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἡέλιος χρόα κάρφει·
[574] τημοῦτος σπεύδειν καὶ οίκαδε καρπὸν ἀγινεῖν
[575] ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
[576] ἡώς γὰρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἰσαν,
[577] ἡώς τοι προφέρει μὲν ὄδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου,
[578] ἡώς, ἡ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου

[579] ἀνθρώπους πολλοῖσι τ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
[580] ἡμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ καὶ ἥχέτα τέττιξ
[581] δενδρέω ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
[582] πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὕρῃ,
[583] τῆμος πιόταταί τ' αἰγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
[584] μαχλόταται δὲ γυναικες, ἀφαυρότατοι δέ τοι ἄνδρες
[585] εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
[586] αὐσάλεος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότ' ἥδη
[587] εἴη πετραίη τε σκιῇ καὶ βίβλινος οἶνος
[588] μάζα τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων
[589] καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μὴ πω τετοκύίς
[590] πρωτογόνων τ' ἔριφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
[591] ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἥτορ ἐδωδῆς,
[592] ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα·
[593] κρήνης δ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου ἢ τ' ἀθόλωτος
[594] τρὶς ὅδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ιέμεν οἶνον.
[595] διωσιν δέ ἐποτρύνειν Δημήτερος ιερὸν ἀκτὴν
[596] δινέμεν, εὔτ' ἀν πρῶτα φανῇ σθένος Ὁρίωνος,
[597] χώρῳ ἐν εὔαιῃ καὶ ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
[598] μέτρῳ δέ εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν· αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
[599] πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
[600] θῆτά τ' ἀοικον ποιεῖσθαι καὶ ἀτεκνον ἔριθον
[601] δίζησθαι κέλομαι· χαλεπὴ δέ ὑπόπορτις ἔριθος·
[602] καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν, μὴ φείδεο σίτου,
[603] μὴ ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἔληται.
[604] χόρτον δέ ἐσκομίσαι καὶ συρφετόν, ὄφρα τοι εἴη
[605] βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπητανόν. αὐτὰρ ἐπειτα
[606] διωσας ἀναψῦξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.
[607] εὔτ' ἀν δέ Ὁρίων καὶ Σείριος ἐξ μέσου ἔλθη
[608] ούρανόν, Ἀρκτούρον δὲ ἴδη ρόδοδάκτυλος Ἡώς,
[609] ὡς Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς,
[610] δεῖξαι δέ ήελιώ δέκα τ' ἡματα καὶ δέκα νύκτας,
[611] πέντε δὲ συσκιάσαι, ἔκτῳ δέ εἰς ἄγγες' ἀφύσσαι
[612] δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
[613] Πληϊάδες θ' Υάδες τε τό τε σθένος Ὁρίωνος
[614] δύνωσιν, τότε ἐπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἴναι
[615] ὡραίου· πλειών δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη.
[616] εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἴμερος αἱρεῖ·
[617] εὔτ' ἀν Πληϊάδες σθένος ὅβριμον Ὁρίωνος
[618] φεύγουσαι πίπτωσιν ἐξ ἡροειδέα πόντου,
[619] δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θυίουσιν ἀηται·
[620] καὶ τότε μηκέτι νῆα ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντω,
[621] γῆν δέ ἐργάζεσθαι μεμνημένος ὡς σε κελεύω·
[622] νῆα δέ ἐπ' ἡπείρου ἐρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
[623] πάντοθεν, ὄφρ' ἵσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
[624] χείμαρον ἔξερύσας, ἵνα μὴ πύθη Διὸς ὅμβρος.
[625] ὅπλα δέ ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκω,
[626] εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο·
[627] πηδάλιον δέ εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
[628] αὐτὸς δέ ὡραίον μίμνειν πλόουν εἰς ὅ κεν ἔλθῃ.
[629] καὶ τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
[630] ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι,
[631] ὡς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,
[632] πλωΐζεσκ' ἐν νηυσί, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ·
[633] ὃς ποτε καὶ τεῖδ' ἥλθε πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
[634] Κύμην Αἰολίδα προλιπῶν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
[635] οὐκ ἄφενος φεύγων ούδε πλοῦτόν τε καὶ ὅλβον,
[636] ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεσσι δίδωσιν.
[637] νάσσατο δέ ἄγχ' Ἐλικῶνος ὄιζυρῃ ἐνὶ κώμῃ,
[638] Ἀσκρη, χείμα κακῆ, θέρει ἀργαλῆ, ούδε ποτ' ἐσθλῆ.
[639] τύνη δ', ὡς Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἴναι
[640] ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
[641] νῆι ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλη δέ ἐνὶ φορτία θέσθαι.
[642] μείζων μὲν φόρτος, μεῖζον δέ ἐπὶ κέρδει κέρδος
[643] ἐσσεται, εἴ κ' ἄνεμοι γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀητας.

[644] εὗτ' ἀν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν
[645] βούληαι χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα,
[646] δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
[647] οὔτε τι ναυτιλίης σεσοφισμένος οὔτε τι νηῶν.
[648] οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων εύρεα πόντον,
[649] εἰ μὴ ἐς Εῦβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ἢ ποτ' Ἀχαιοὶ
[650] μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
[651] Ἑλλάδος ἐξ ιερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
[652] ἐνθα δ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα δαίφρονος Ἀμφιδάμαντος
[653] Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα· τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
[654] ἄθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἐνθα μέ φημι
[655] ὅμινων νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὡτώεντα.
[656] τὸν μὲν ἐγὼ Μούσησ' Ἐλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα
[657] ἐνθα με τὸ πρώτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
[658] τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων·
[659] ἀλλὰ καὶ ὃς ἐρέω Ζηνὸς υἱὸν αἰγιόχοιο·
[660] Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὅμινον ἀείδειν.
[661] ἥματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο,
[662] ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος, καματώδεος ὥρης,
[663] ὥραιος πέλεται θυητοῖς πλόος· οὔτε κε νῆα
[664] καυάξαις οὕτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα,
[665] εἰ δὴ μὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
[666] ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι·
[667] ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
[668] τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὔραι καὶ πόντος ἀπήμων·
[669] εὔκηλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
[670] ἐλκέμεν ἐς πόντον φόρτον τ' ἐς πάντα τίθεσθαι·
[671] σπεύδειν δ' ὅπτι τάχιστα πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι
[672] μηδὲ μένειν οὖν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὅμβρον
[673] καὶ χειμῶν' ἐπιόντα Νότοιό τε δεινὰς ἀήτας,
[674] ὅς τ' ὥρινε θάλασσαν ὁμαρτήσας Διὸς ὅμβρω
[675] πολλῷ ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
[676] ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν·
[677] ἥμος δὴ τὸ πρώτον, δσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
[678] ἵχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἄνδρὶ φανῆη
[679] ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα·
[680] εἰαρινὸς δ' οὗτος πέλεται πλόος· οὐ μιν ἔγωγε
[681] αἴνημ', οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστίν·
[682] ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλὰ νυ καὶ τὰ
[683] ἀνθρωποι ρέζουσιν ἀϊδρείησι νόοιο·
[684] χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
[685] δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν· ἀλλά σ' ἀνωγα
[686] φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὡς ἀγορεύω.
[687] μηδ' ἐν νηυσὶν ἄπαντα βίον κοίλησι τίθεσθαι,
[688] ἄλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι·
[689] δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι·
[690] δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
[691] ἄξονα καυάξαις καὶ φορτία μαυρωθείη.
[692] μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
[693] ὥραιος δὲ γυναικά τεὸν ποτὶ οἴκον ἄγεσθαι,
[694] μήτε τριηκόντων ἔτεων μάλα πόλλ' ἀπολείπων
[695] μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος·
[696] ἢ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτω δὲ γαμοῖτο.
[697] παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἡθεα κεδυνὰ διδάξης,
[698] τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἡτις σέθεν ἐγγύθι ναίει
[699] πάντα μάλ' ἀμφὶς ίδων, μὴ γείτοις χάρματα γῆμης.
[700] οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληίζετ' ἄμεινον
[701] τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὔτε κακῆς οὐ ρίγιον ἄλλο,
[702] δειπνολόχης, ἢ τ' ἄνδρα καὶ ἴψθιμόν περ ἐόντα
[703] εὔει ἄτερ δαλοῖο καὶ ὡμῷ γήραϊ δῶκεν.
[704] εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
[705] μὴ δὲ κασιγνήτῳ ἵσον ποιεῖσθαι ἔταιρον.
[706] εἰ δέ κε ποιήσης, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξαι
[707] μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εἰ δέ σε γ' ἀρχῇ
[708] ἢ τι ἔπος είπων ἀποθύμιον ἦε καὶ ἔρξας,

- [709] δίς τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αύτις
[710] ἡγήτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἔθέλησι παρασχεῖν,
[711] δέξασθαι· δειλός τοι ἀνήρ φίλου ἄλλοτε ἄλλον
[712] ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόος κατελεγχέτω εἴδος.
[713] μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
[714] μηδὲ κακῶν ἔταρον μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
[715] μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρου ἀνδρὶ¹
[716] τέτλαθ' ὄνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἔοντων.
[717] γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
[718] φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ιούσης·
[719] εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
[720] μηδὲ πολυξείνουδαιτὸς δυσπέμφελος εἴναι·
[721] ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
[722] μηδέ ποτ' ἐξ ήοῦςΔιὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
[723] χερσὸν ἀνίπτοισιν μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
[724] οὐ γὰρ τοί γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
[725] μηδ' ἄντ' ἡελίου τετραμένος ὥρθος ὄμιχεῖν,
[726] αὐτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος, ἐς τ' ἀνιόντα,
[727] μὴ δ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
[728] μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσης·
[729] ἐζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνήρ, πεπνυμένα εἰδῶς,
[730] ἡ ὅ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὐερκέος αὐλῆς.
[731] μηδ' αἰδοῖα γονῆ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
[732] ιστίη ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
[733] μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
[734] σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
[735] μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὔρειν, μάλα δ' ἔξαλέασθαι.
[736] μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ
[737] ποσσὸν περᾶν πρίν γ' εὕξη ἵδων ἐς καλὰ ῥέεθρα
[738] χεῖρας νιψάμενος πολυηράτω ὕδατι λευκῷ.
[739] δος ποταμὸν διαβῇ κακότητ' ἵδε χεῖρας ἄνιπτος,
[740] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
[741] μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείη
[742] αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
[743] μηδέ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν
[744] πινόντων· ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
[745] μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
[746] μή τοι ἐφεζομένη κρώξῃ λακέρυζα κορώνη.
[747] μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
[748] ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐπὶ ποινῇ.
[749] μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον,
[750] παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅ τ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ,
[751] μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἵσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
[752] μηδὲ γυναικείω λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
[753] ἀνέρα· λευγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
[754] ποινή. μηδ' ιεροῖσιν ἐπ' αἴθομένοισι κυρήσας
[755] μωμεύειν ἀίδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσᾶ.
[756] μηδέ ποτ' ἐν προχοῆς ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων
[757] μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὔρειν, μάλα δ' ἔξαλέασθαι·
[758] μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ οὗ τοι λώιόν ἔστιν.
[759] ὃδ' ἔρδειν· δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην.
[760] φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται κούφη μὲν ἀεῖραι
[761] ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
[762] φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἡντινα πολλοὶ¹
[763] λαοὶ φημίζουσι· θεός νύ τίς ἔστι καὶ αὐτῇ.
[764] ἡματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εὖ κατὰ μοῖραν
[765] πεφραδέμεν δμώεσσι τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
[766] ἔργα τ' ἐποπτεύεινἡδ' ἀρμαλὶην δατέασθαι.
[767] αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος,
[768] εὗτ' ἀν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.
[769] πρῶτον ἔνη τετράς τε καὶ ἔβδομη ιερὸν ἡμαρ.
[770] τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
[771] ὄγδοατη δ' ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἡματα μηνὸς
[772] ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι·
[773] ἐνδεκάτη δὲ δυωδεκάτη τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαὶ

- [774] ἡμὲν δῖς πείκειν ἡδ' εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι·
[775] ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
[776] τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
[777] ἔματος ἐκ πλείου, ὅτε τ' ἔδρις σωρὸν ἀμᾶται·
[778] τῇ δ' ἰστὸν στήσαιτο γυνὴ προβάλοιτό τε ἔργον.
[779] μηνὸς δ' ἵσταμένου τρεισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
[780] σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
[781] ἔκτῃ δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
[782] ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή· κούρη δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
[783] οὕτε γενέσθαι πρῶτ' οὕτ' ἀρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
[784] ούδε μὲν ἡ πρώτη ἔκτη κούρη γε γενέσθαι
[785] ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων,
[786] σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήιον ἥπιον ἥμαρ·
[787] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέοι δ' ὅ γε κέρτομα βάζειν
[788] ψεύδεά θ' αἰμαλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀστρισμούς.
[789] μηνὸς δ' ὁγδοάτη κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον
[790] ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτη ταλαεργούς.
[791] εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέων ἥματι, ἵστορα φῶτα
[792] γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐσται.
[793] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρη δέ τε τετράς
[794] μέσση· τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
[795] καὶ κύνα καρχαρόδοντα καὶ οὐρῆας ταλαεργούς
[796] πρητύνειν ἐπὶ χείρα τιθείς· πεφύλαξο δὲ θυμῷ
[797] τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἵσταμένου τε
[798] ἄλγεα· θυμοβορεῖν μάλα τοι τετελεσμένον ἥμαρ.
[799] ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθ' εἰς οἴκον ἄκοιτιν
[800] οἰώνοὺς κρίνας οἱ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
[801] πέμπτας δ' ἔξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί·
[802] ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν
[803] ὄρκου γεινόμενον, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
[804] μέσση δ' ἑβδομάτη Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
[805] εὖ μάλ' ὀπιπεύοντα ἔυτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ
[806] βάλλειν, ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήια δοῦρα
[807] νήιά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νησὶ πέλονται.
[808] τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγυνσθαι ἀραιάς.
[809] εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπὶ δείελα λώιον ἥμαρ·
[810] πρωτίστῃ δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν·
[811] ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἡ γε φυτευέμεν ἡδὲ γενέσθαι
[812] ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί, καὶ οὐποτε πάγκακον ἥμαρ.
[813] παῦροι δ' αὔτε ἵσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
[814] ἄρξασθαι τε πίθου καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι θεῖναι
[815] βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,
[816] νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἰνοπα πόντον
[817] είρομεναι· παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
[818] τετράδι δ' οἴγε πίθον· περὶ πάντων ἱερὸν ἥμαρ
[819] μέσση· παῦροι δ' αὔτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
[820] ἡοῦς γεινομένης· ἐπὶ δείελα δ' ἐστὶ χερείων.
[821] αἴδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ·
[822] αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὐ τι φέρουσαι.
[823] ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἵσασιν.
[824] ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
[825] τάων εύδαιμων τε καὶ ὅλβιος δὲ τάδε πάντα
[826] εἰδὼς ἐργάζηται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
[827] ὅρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.